

# ივერია

**ბაზმით ღირს:**

მაწ. კ.	თვე	მაწ. კ.
12 . . . 10 —	6 . . . 6 —	
11 . . . 9 50	5 . . . 5 50	
10 . . . 8 75	4 . . . 4 75	
9 . . . 8 —	3 . . . 3 50	
8 . . . 7 25	2 . . . 2 75	
7 . . . 6 50	1 . . . 1 50	

ცალკე ნომერი — ერთი შუარი

რედაქცია:  
ნიულორის ქუჩა, 21.  
**ტელეგრაფი.**  
**ბაზმითის დასაბარებლად**  
და განცხადებითა დასაბეჭდად  
უნდა მიმართოს რედაქციის და წერა-კითხვ.  
კაბინეტს, საზოგადოების განყოფილებას  
**ფასი განცხადების:**  
ჩვეულსაზღვი სტრიქონი პირველ გვერდზედ  
16 კაპ., მეორეზედ — 3 კაპ.

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

„ივერიის“ ტელეფონი № 227

## ბ რ ი ს ზ ე მ ა ლ ს ე ზ ა

დღესასწაულისა გამო შემდეგი ნომერი გამოვა სუთობათს, 9 აპრილს.



უნაკლოლოდ და სრულიად ჰნახავთ ქვეყანაზედ ყველაზედ დიდს მუხრის

### რუმელი მოთავსებულისა მირიანისა ხალხში და ღია იქნება მუდამ დღე 10 განყოფილება მხოლოდ ამ დღე-სასწაულს დღეებში. შესასვლელი ფასი 10 კაპ.

საანატოლიო განყოფილება

ღია მხოლოდ დიდებისათვის. ქალბატონისა პარაკეოზის, ხოლო მამაკაცებისათვის ყველა დანარჩენ დღეებში. შესასვლელი ფასი 10 კაპ. (5-2)

ამ დღესასწაულებისათვის მივიღე განხილვის საუკეთესო **ლვინი** ყვარლის მემამულეთა ექსპონებისა.

ისეილება ვერო 2 მან. 10 კანკიკიდან 10 მანეთამდე; ბოთლი — 15 კანკიკიდან 1 მანეთამდე.

სარდალები იძოვება ზირველი — შუბაზრის თავში, წინამდღერიშვილის შენობაში და მეორე — ალგას ქუჩაზედ, გაბაქვის სასახლეში.

ს. ა. გურდღეაშვილი

## ფალეგონი

საალგომო კვირისი

(ქართული ლექსები, ნაშრომი თავ. გრუზინკისაგან)

ციცაბო მთიდგან, სადაც მშვენიერი სასახლე იდგა, ჩამოიღოდა ორი ღამეში თეთრი გორი, ზურგზედ ფარჩა-გადფარბულულები. წით მოპქონდად შოკეროლი ტახტრეგანი ხავერდის ფარდულითა და მოქარაგულის ფარდებით. ტახტრეგანს გარს მოსდევდა ოახი ზანგი, რამდენიმე ბიჭი და მიხუცი გამზრდელი ცხენით.

პატარა ქარავანი უნებლად ჩამოეშვა მთიდგან და შუა სოფლისაგან გაემაჩიო. აქ მგზავრების ყურადღება მიიყვანა პატარა ბავშვების გროვამ, რომლებიც დაკნინით დასდევდნენ მოზრდილს გლეხს. ზოგი ტალახს ესრად, ზოგი ნაფორის ტყის და ზოგიც ქვეშ. საკვირველი ის იყო, რომ გლეხი თავსუკი არ იცავდა მათგან, არამედ შემიზნებული მილილია წინ, სტირდა და ჰკოვდებდა, როგორც პატარა ბავშვი.

გამონდა პატარა ხელბოლი ტახტრეგანიდან, დაღასწია მოქარაგული ფარს საჩქაროზედ და თავი გამოპოყო ახალგაზრდა ღამეში ქალმა.

— გაჩეკეთ ბავშვები და მტრის დღეები აქ მომავართ, უბრძანა ქალმა ზანგებს, რომელთაც მათახით სწრაფად გაჰმანტეს ბავშვები

ტიფლისი, 4 აპრილი

ქრისტე აღსდგა! აღსდგა იგი მაცხოვარი და მხსნელი ჩვენი, რომელმან უძღურებანი ჩვენნი მიიხმენა და სწელებანი ჩვენნი იტივინა.

აღსდგა იგი, რომელიც გვიარსებდა ქვეყნისათვის და განტეხა ხორცი თვისი და დანთხია სისხლი თვისი მისხტევებლად ცოდვთა კაცისათა. აღსდგა იგი, რომელიც ურწმუნო ქვეყანას უღიდავდა: „მე ვარ ნათელი სოფლისა. რომელი შემომიდგეს მე, არა ვილაღეს ბნელსა, არამედ აქნდეს ნათელი ცხოვრებისა...“

„მე ვარ გზა და მე ვარ ქეშპირტევა და ცხოვრება...“ მე ვარ პური ცხოვრებისა, რომელი მოვიდეს ჩემდა, არა ჰმოიღეს და რომელიც ჰრწმუნის ჩემი, არა სადა სწყურო-

და მიყვანეს გლეხი ქალთან. აღმოჩნდა, რომ იგი მახლობელი სოფლის შემოილი ადამიანი იყო, თითონ სრულიად ვერა ჰლაპარაკობდა და ვიღამაც უამბო თვლეს (ასე ეძახდნენ ტახტრეგანის მფლობელს), რომ იგი ობოლი და თავისთავის მოვლა არ შეუძლიანო. მისი სოფელელები რაგ-რაგით ასაზღოვებენ და აცემენ ტანთ, რითაც შეუძლიანთ; ღამეს ხან ერთს ალაგას ათებს და ხან მეორეს თავისთავე სოფელში ყველას ეცოდება, მაგრამ როდესაც უცხო სოფელში მოხვდება ხოლმე, იქ ხშირად ბევრს უბედურებას აყენებენო. ამ დღეებში ვიღამაც ქვით გაუსერა შუაზედ ფეხი, რომელიც სიცხისაგან და უსუფთაობით დაწვეულა და არავის ანებებს შეუსებონ, ან მოუბანანო.

თეკლე, იმისად მიუხედავად, რომ გამზრდელი ეწინააღმდეგებოდა, გადმოვიდა ტახტრეგანიდან, აიღო ხელი უში ტბილელთა: თათარაში ამოვლებული ნიგოზი და მიუხელოვდა გლეხს. მან ხელი გააწვინა ტბილისსკენ და უცებ შემიზნებული შესდგა.

— გამომართვი, დავყავებთ უთხრა თეკლემ, კიდევ დიდს ნაქერს მოგტყე, თუ რომ შენს ავადმყოფს ფეხს მაჩვენებ.

— მე შენთან, მიუგო გიგმა, მტკიცად დაღიწყო ტირილი.

თეკლეს აფარებულ ცრემლებში მოერია. გიგმა გაევირებით გააღო

დეს... პური, რომელი მე მიცევა, ხორცი ჩემი არს, რომელსა მე მივცემ ცხოვრებისათვის სოფლისა.

თელმა განათლებულმა ქვეყანამ იწმინდა და დღესაც წინა იესო ქრისტე მართლა ნათელი სოფლისა, მართლა გზა, ქეშპირტევა და ცხოვრება, მართლა პური ცხოვრებისა. იგია მოძღვარი ახალის აღთქმისა, ქვეყნის ხსნად მოვლინებულისა.

ძველი აღთქმა სჯერდებოდა არა ქანას ბოროტისა. იგი ჰღიადებდა: არა ჰქნა თავისი შენი ცერბი, არა კაც-ჰკლა, არა იხარო, არა იმრუშო, არა ცილი სწამო, არა გული ვითქმედეს მოყვისსა შენისა კეთილისათვის და მებრვე სხვათა. ერთი სიტყვით, შიველი ძველი აღთქმა იმაზე იყო ავტომატი, რომ „ნუ იქმ ბოროტისა“.

სულ სხვადა ახალი აღთქმა, აღთქმა იესო ქრისტისი, რომლისათვისაც დასწლო სული თვისი ქრისტე, ვითარცა ძემან კაცისამან და გვიარსებდა კაცთაგან, კაცთა ხსნისათვის მოვლინებული. ახალი აღთქმა არა ჰქმარობს არაა ქანას ბოროტისა. იგი ჰღიადებდა: „ქანას კეთილისა“ და ამაზე აწერებს ხსნას ქვეყნისსა და ცხოვრებას ადამიანისა.

არა ჰქნა ბოროტისა უქმად ყოფნასაც შეუძლიან და უქმად ყოფად დიდ დავაზედ არა არის არც კაცისა და არც ადამიანისა წინაშე, საქმე კეთილისა ქნა. აქ მოქმედება საქარო,

პირი და დიდხანს დაუწყო თელეს ცქერა, შემდეგ უცებ დაჯდა დიდად მიწაზედ, გაიღიმა და ასწია ფეხი, რომელიც საწინადად იყო დაწვეულულებული.

— ახელ! უბრძანა თეკლემ ზანგს: კარგად მოჰმან და კარგად შეუხევი ფეხი!

აბელი დაემორჩილა თეკლეს ბრძანებას, მაგრამ გამზრდელმა-კი ვერ მოითმინა და დაწყო ბურტყუნი: თუ ასე ყოველს გამოვლეს გავწეო-სულს ჩვენ საგზოა წამოვლელთაგან, მაშინ ჩვენ აღიარა დავგერებო-რა და თუ ვინმე გავგებდა ავად, საშველი არ გვექნება ამ ხანგარძლივ მოგზაურობის დროს.

— თუ რომ ყოველს გაევირებულს გზას აუქცევო, როგორც ჩაიღინა ბოროტისა ადამიანმა კეთილსამართლის იგავში, მაშინ ის ქმეჯობანებოდა, სულ არ წამოვლელთაგან აქვე ან სიშორეზედ სასოცოდ-ღმერთი არ შეიჭრებოდა ჩვენს შრომასა და ლოცვას, მიუგო თეკლემ.

თეკლე მაშინ ჩაჯდა ტახტრეგანში, როდესაც მისი სურვილი შესრულდებოდა იყო; გახარებულნი შემოიღო-სი სიცილითა და ტანის კვრით მისდევდა თეკლეს ჩასაჯვარს. თეკლემ დიდები ჩამოეგებოდა დასტოვად და ერთობოდა ახალის გაცნობილის სიხარულით.

ამ გავარდა მიუხელოვანდნენ შებოლის სოფელს. შებოლი ცოტას ხანს საღდად მიიძღა და მხოლოდ სო-

გარჯა, ოფლის ღვრა, წვალბება და წამება და სასურდელიც მისი ღიდა. „ყოველმან ხემან, რომელმან არა ჰყო სწავლი კეთილი, მოკვეთოს და ცეცხლსა დაღვას“, მძანებს ქრისტე. ქრისტემ კეთილის ქნა გვიანდრობა, წინ დაგვიდა, თუ ვინდათ კეთილი ცხოვრება სოფლისა. იმომედეთ კეთილისათვის, გვიწვევს იგი: „ითხოვდით და მოგეტეს თქვენ, ძიებდით და პოვო, ირყდით და, განგეთით თქვენ“. იართ ამ მოქმედების გზით, იძიეთ კეთილი და ჰპოვებთ, ირყდით და განგლოთ თქვენ კარი მალისა და ქეშპირტევისა. ნუ რას შეუშინდებთ, ნურც სიღარიბეს, ნუ შიმშილს ნურც წყურვილს, ნურც დევნებებსა და წველებს, შენ გემიანან მთავარ, რომელთა მოსწყვილდნენ ხორცნი; ხოლო სულისა ვერ ხელეწიფების მოკვლად; ბრძანებს იგი მოქმედება გასამხევებლად.

ძველი აღთქმა რჯულია უფრო მოქალაქეთი, ახალი აღთქმა მადლი და ქეშპირტევა. პირველი უფრო ხორცის უში შარ-ყოფისათვის არის, მეორე სულის სიტკობისა და სისრულისათვის, იყვენი თქვენ სრულ, ვითარცა მამა თქვენი ზეცათა სრულ არს“, გვილადა ქრისტე ღმერთმა. მართკ მადლი და ქეშპირტევა ჰყოფს ადამიანს „სრულს“. ამიტომაც უნდა ი-

ფლის ბოლოს დაეწია მოგზაურთ.

შეშლილს ხელში თეთრი ღამეში ქათამი ეგრა, უკან მისდევდა ბავშვის და სთხოვდა ქათამს, რადგანაც მისი დედამისა იყო იგი.

თეკლემ შეაყენებდა ქარავანი და მიუბნა ქათმის ღირებულო ფული იგივეთა ბავშვისათვის. შეშლილმა სანქაროზედ მიიბნა თეკლესთან, მიწოდდა ქათამი და უთხრა: „შენთვის!“ გაიციდა და მიიძღა. ღამისას ქათამმა გზაში ძლიან გაართო თეკლე. თეკლე დედის ერთა შვილი იყო მდიდრის მებატრანის თავად X-ისა. თავადი X შესანიშნავი კეთილმანი, ვაჭარქული მდიდარი და კეთილი კაცი იყო. მან გვიან შეიერთო ცილი და მოუკვდა იგი თეკლეს დაბადების დღეს. თეკლე გახდა მოხუცის ერთად ერთ იმედად, მეტად განებებებული ჰყავდა და არავის შეეძლო წინააღმდეგობა გაეწია თეკლესთვის, როდესაც იგი რამსეს მოისრულებდა. თვითონაც იგი არასოდეს არ წინააღმდეგებოდა იმის სურვილს.

იმ დროს, საიღამაც ჩვენი მოთხრობა იწყება, ჩვენს სამშობლოს დავეკვირდნენ ხოლმე თათრები და სპარსელები. ყველა მემამულე თავი-ღვლებით გაეშარბათა სამშობლოს დასაცველად, მხოლოდ თავადმა X-მა, ავადმყოფობით დაძაბუნებული, გავგანა თავისი ხალხი ერთფელის მფრავის წინამძღოლობით და მწარე მღვდლარე ცრემლები გადმოს-

წე მოციქული ამბობს: „რამეთუ რჯული მოსესანან მოეცა, ხოლო მადლი და ქეშპირტევა ქრისტეს იესოს მიერ იქნა“, აქ არის განსხვავება ძველისა და ახლის მიერ აღთქმისა.

„გიყვარდეს მოყვასი შენი, ვითარცა თავი შენი“, — იგი მადლი და ქეშპირტევა, რომელიც ქრისტეს იესოს მიერ იქნა“. აი იგი ნათელი სოფლისა, იგი გზა, იგი ქეშპირტევა და ცხოვრება, იგი პური ცხოვრებისა, რომელიც ქრისტე-ღმერთმა მისწავდა დაღვივა და ხსნად კაცისა ცოდვისაგან.

აი იგი ყოველად მხსნელი უღელი ქრისტესი, რომელმანაც უნდა მოხადლოს განსწერება სულთა კაცისა, ამ უღელს ჰღიადებდნენ იესო ქრისტე, ოდეს გვასწავის: „აღიღეთ უღელი ჩემი თქვენზედა და ისწავეთ ჩემგან, რამეთუ მშვიდ ვარ და მდაბალ გულითა, და ჰპოვოთ განსწერება სულთა თქვენთა, რამეთუ უღელი ჩემი ტბილ არს და ტვირთი ჩემი სუბუქ არს“.

ქრისტე აღსდგა! ნურთ არიან იგინი, რომელთაც აღიღეს უღელი იესო ქრისტისი და ისწავეს მისგან სიყვარული კაცისა. ქრისტე-ღმერთი, ღმერთი შენდობისა და სიყვარულისა, ღმერთი მადლისა და ქეშპირტევისა, რომელმან სიკვდილითა დასთრგუნე სიკვდილი და სოფლების შინათა ცხოვრება მიანიჭე, ღირს. ჰყავ აღიღე უღლისა შენისა ყოველი კაცი-

ლიოდა თვალბოდან, როდესაც უკანასკნელად ჰქოცავდა მოკრავის მტერთან საბრძოლველად და გასამარჯვებლად.

მოკრავი ბევრს ეხებებოდა მოხუცს და ეტყობებოდა ნაწილი მეომართა სახალის დასაცველად, სადაც რჩებოდა მოხუცი, რადგან სასახლე თათრების საწვავზედ მდებარებოდა. თავადი ჰკეუტობდა.

— სატანჯავად ისიც მეყოფა, რომ მე აქ ღიაყოფთ ღოგინი სწვევარ იმ დროს, როდესაც ყველა სამშობლოს დასაცველად იბრძვის; შენი-კი მეუბნები, რომ მეომართა რიცხვი შევაძლირო, რათა დავიკავო ჩემი სათუთარი სიოცხლე განსაცდელისგან, სიოცხლე, რომელიც ამ ყაზალ უსარგებლოა სამშობლოსად.

— ბატონო თავადის ასული თეკლესათვის იბრუნეთ, უთხრა ერთგულმა მოურავმა.

— მისი მხლებლები იმისთანედა არჩიან და ხელს ყველას გავგზავნი შორს, სამშობლოს შუაგულ ადგილას სალოცვად. იქ დაჰყოფენ ექვსი კვირისა მოწაგრებო და ამ დროს განმავლობაში მტერს კიდევ გარეკეთ სამშობლოდგან.

მოხუცის არ უნდადა გონებაში გაეგარებინა ის ფიქრი, რომ შესაძლებელი იყო მტერს გამეზარევა ქართველებზედ, მოურავმა ძლიან კარგად იცოდა ხსიათი თავის ბატონისა და როგორც შეეძლო კრძალად დაეძრა მტრის გამარჯვების შე-

ტიანე და ერთობ ყოველი ადამიანი ცხოვრებისათვის სოფლისა.

ქრისტე აღსდგა!

ქრისტე აღსდგა, მკითხველო! ამ დღეს, როდესაც მთელი ბუნება იღვრება და ეგებება დიანდღესასწაულის საფლავების წინააღმდეგობითა...

ეს ღიღებულ ნაშთი და ძველ-სახსრადი უტყუო მოწამე საქართველოს წარსლის ღიღებები, იმისი, თუ ჩვენნი უმედი, ჩვენნი მამა-პაპანი სულღირნი და ხორციელნი...

აი, ყოველისავე ამის უტყუო, მაგრამ ძლიერად მეტყველო მოწამე ღიღებულ ტაძარი სვეტიცხოველისა, რომელსაც მთელის ქართველის გრის ზრუნვა და მეცადინეობა სჭირია...

და სამხიარულო დღეს მივგებნეთ არა მარტო თავიანთსავე და დიდების დაღიღინით, არამედ სარწმუნოებისა და სიყვარულის საქმიანად...

„ივერიის“ დეპუტატი

2 აპრილი ქუთაისი. ავჯი წყურთელი მთელ დეპუტატებს მლიერ იტანჯავითა და გულის ჭიდილითა და ფრიალით, რის გამოც მეტად დასუსტდა, დღეს სხადამის ცოტა უკეთესობა დაეკეთა.

მთავრობის განცხადება

ეპოქა სამსახურის წესთა შესწავლას გამო ტარდებოდა სოციალისტურ-დემოკრატიული სასწავლებლის დასაწყისად მ. ჯანაშვილის გამორიცხვით...

ახალი ამბავი

ტფილისის გუბერნატორმა თ. ბიკოვმა ქართველთა შორის წერა-კითხვის გამავარცხლებელ საზოგადოებას წება დართო, რომ ამ პერიოდში ან მომავალ მისში საქველმოქმედო მუშაობა გახდება...

როგორც ჩვენ მიერ მიღებულ გარის მუშის შემამართლო ახანაგობის ანგარიშდგანა სწას, ახანაგობას რვა თვის განმავლობაში, 1897 წლის პირველ მაისიდან 1898 წლის პირველ იანვრამდე, წმინდა მოგება ჰქონია, 2,931 მანეთი. ანგარიში გამგებმა აცხადებს, რომ ახანაგობამ მოგების გარდა მცხოვრებელთა დიდი შემწევობა აღმოუჩინა...

გავთუ „კავკასია“ სწერენ სიღნაღიდან: 18 მარტს ტფილისის ოლქის სასამართლო განყოფილებაში სიღნაღში გაჩაჩილა საქმე, რომელიც გამოწვეულია წყალ-კურთხევა დღეს მომხდარ უწყვეტობით...

მოორიგებულმა მოსამართლემ ყველისათვის დიდი დაპატიმრება გადუწყვიტა. საქმის გარჩევის დროს გამოაშკარავდა, რომ ბრალდებულთა სამრეკლოში ზარის რეკვა დაუწყებია იმ დროს, როდესაც რაც კარგად სკონდნიათ, მართლ-მართლდებოდა იტყვესაში ჯერ წირვა არა ყოფილა გათავებული და შერე სამრეკლოს კარი ჩაუკეტიათ, რომ პოლიციის ზარის რეკვა არ დაეშალა მათთვის...

ქუთაისი. ვიცნობებთ ჩვენის ქვეყნის მეურნეთ, რომ მიწათმოქმედების დეპარტამენტისაგან ქუთაისის სამეურნეო საზოგადოების განყოფილებამ მიიღო მეურნეთათვის დასარგებლად თესლი საქონლის საქმელ ბალახებისა: წითელის იონჯისა, ინგლისის რაიკრისა და ესტრეტისა.

სახე, მხოლოდ ესა ჰქონია: — თქვენთან ვილა დარჩება, ბატონო? — ისკარი, მიუღო თავიდან (ისკარი მისი საყვარელი კარის-კაცი იყო). — მხოლოდ ის ერთი? — ნუ თუ ერთი ვერცაქი არ არის საკმარისი იმისათვის, რომ ვაგანის და კუბოში ჩასვოს მოხუცი და რომ ქრისტინაულად დამზახონ მღვდელიც დარჩება აქ. მოურავი გამოვიდა გარეთ, რათა თავდებულ მომდგარი ნაჯადული ცრემლისა დაეშალა. როდესაც მიმავალ ცხენთანა მხიარობა შესწყდა, მოხუცმა მოიხიო თავისი თეღლე. — თქვენ, უფრო მოხუცებმა, მოეშავედ სამზავროდ, მინდა რომ ხვალ ჩემთვის სალოცავად წახვიდეთ. — არ მინდა, მამე, თქვენი მარტო დარჩება, დაწიწკო თეღლემ, მაგრამ მოხუცმა მოუთმენლად გააწყვეტიდა სიტყვა. — არასოდეს არაფერში არ გამომიცხადებო შენთვის წინააღმდეგობა, არასოდეს არა მიზიხუნია რა შენთვის და ეხლა-კი ასე მსურს და გიბრძანებ.

ვებთ, მაგრამ თქვენთან განშორება მადარდებს და საცოდავმა თეღლემ ქეთილი დაიწყო. მოხუცმა თავს ძალი დაატანა თუხრბა: — თეღლე, გახსოვს, რამდენჯერ ინანებდი ხოლმე, რატომ ვაჯი არა ვარ, რომ თავი შეეწირა სამშობლოს ღიღებას და ბედნიერებასაი. აი, ეხლა ჰხედავ, რომ ქალღმრთელად წყლიად მსხვერპლის მოტანა. დღეს პირველად გვალაპარაკებო, როგორც მოზრდილს ქალს. მე ძალიან ავიღვირე ვიყავი და დარწმუნებული ვარ, რომ მხოლოდ შენი ლოცვა განმკურნავს, ლოცვა სასწაულთა განმკურნავს წინ მის მონასტერში, მაგრამ შენ ჩემი დარეგება არა გსურს, თუ-რა ოსკარის ერთგულებას დარწმუნებული ხარ და იცი, რომ კარგად დავ მომიღროს. ეს არის პირველი მსხვერპლი, რომელსაც შენგან ვთხოვდი და, დარწმუნებული ვარ, ამ მსხვერპლს მომიტან, თუმცა შენთვის, იგი აღვიღო არ იქნება, როდესაც შენ თითონ გამოსციდი ცხოვრებას, დარწმუნდები: რასა ჰპრძნობს ახალგაზდა ცოლი, რომელიც ქმარს საომრად ამზადებს, და დედა, რომელიც შვილს საბრძოლველად ისტუმრებს. მაშინ ცხადი იქნება შენთვის, რომ მსხვერპლი, რომელსაც სწირავს ქალბერი ამზადდეს, არაფერი ნაკლები არ არის ჩვენგან მოტანილ მსხვერპლზედ. მოხუცი განუღმა, თე-

კლემ-კი აკოცა ხელზედ მოხუცს და გავიდა სამზავროდ მოსამზადებლად. დღიდან გატანა თეღლეს მოგზავრობამ, უფრო იტყვას — მოწინააღმდეგეში ყოფნა და უკან დაბრუნებამ. რაც უფრო უახლოვდებოდნენ სასახლეს, მით უფრო ნაღვლიანდებოდნენ, ჯავრი უძლიერდებოდათ და ყოველ ნაბიჯს გადადგმულ აობრებს ნიშნები უფრო მეტად ეჩვენებოდა ქვეყანას. სახლების ნანგრევები, გაობრებული ენახები და მინდვრები მოწმობდა მტრის სასიკაც და შეუბრალებლად შემოსევას. მამასთან განშორების შემდეგ თეღლე მხოლოდ იმის ჯანმრთელობის ზრუნვაში იყო და ფიქრად არ მოსვლიდა, თუ რომ რაიმე განსაკუთრებული მოსალოდნელი იყო მტრებისაგან; ეხლა-კი მისი გულ მოიკვია შიშმა. რად განაქარა ქარავნის სირაულზე? გადაბრუნდეს და აობრებულს სოფელში არც ერთი არსება არ შეგებდებოდა, რომ ეკითხნათ: ცოცხალი იყო მოხუცი, თუ არა, უფებლად დარჩა სასახლე და ეწყვიტნენ იმათაც მოუწყვევარი სტუმრები, თუ არა?.. თითქმის ბუნებაც ჯიბრს უწყვედ მათ, დღეს მარტო ნისლიანი იყო, ბურუსი ვარს ეხვია მათს, სადაც გასწვრივ იყო სასახლე, ასე რომ ვერაფერს არჩვენდნენ. ერთმა მსახურთაგანმა ვერ მოითმინა და წინ გაასწრო თავის ამხანა-

გებს. — კოშკი ისევ სდგას სიზარბულთადაცო მან. ყველამ ნაბიჯი გაუჭარბეს და მალე დარწმუნდნენ, რომ იმ უზარმაზარ შენობიდან მხოლოდ ერთი კოშკი და გადარჩენილიყო. დიდი ეშო, კარმიმდებარე, მშენებრი ბაღ-ენახები, — ყველა ეს სულ ნახშირად და ნაცრად ქვეულყოფი მტრებისაგან. ქაც არავინ სჩანდა, რომ ეკითხათ, სად იყვნენ თავი, ოსკარი და მომდგარი. ძველის ეკლესიის ნასახი სტო კო ლარ დარჩენილიყო. დანადღიანებული ქარავანი დასახლდა კოშკში. ბიჭები ძირის სარათულში, ზანგები უშუაანაში და თეღლე გამარტული ზეშო სათაულში. დილა აღრინად გამოიღებდა გამზრდილს და აყვედრდა თეღლეს, რომ გავი ყველას გაურჩეველად ასაჩუქრებდი და ჩვენ-კი აღარა დაგვჩაჩო. — რაც გეკონდა, დეზახარე, აძლიერდებოდა ვლახას, დასაოქრებე ყველა მღვდლები და მოლოცნები, შესწირეთ მონასტერს და ეხლა ჩვენ-კი უარაობად ვართ. რას გვიბრძანებ, რა და ან სილგან ვიშოვოთ დღისთვის სავალი, ეუბნებოდეს გამარტებული გამზრდელი თეღლეს ყვედრებით. — მე თქვენის ვაძლევდი ვლად და იგი მე ერთი ასად დამობრუნებს, მიუჯო ახალგაზდა ქალიშვილმა.

შემდეგ დაუძახა ბელს, უბანა წაელო ტახტრეანი, გაეკლნა ქალაქში და იმ ფულით ეყიდა საზრდო ხალხისა და ცხენებისათვის. — ხომ არ ინებებთ, ქალბატონო, რომ ორი ხარი ვიყიდო, ჯუთანი და თესლი დასათესად, ჰქონთ ზანგები უკვე გამოზრდილად, ჩემის ამხანაგებითა და ბიჭებით შევუდგებოდი ხენა-თესვის და ჩვენის შრომით მოგართმევითი საზრდოს, ქალბატონო, თქვენი ნივთები-კი დიდხანს არ გავყევა საცხოვრებლად. — ძალიან კარგი ვიყო თეღლემ. აბელი რომ გაბრუნდა, გამზრდელმა ისევ ხებრა-ვაება დაიწყო, რომ ქალაქში მისი სასარგებლო ოთხის მანძილმა ჯორებით და ამ ოთხს დღეს უსაქმელობი დაიბოცებოთ. თეღლემ ხმა არ გესცა, შეისეა მხარზედ თვისი საყვარელი ქათამი და ძირს დაეშვა. ზანგების ოთხთხემ რომ მიუხალვოდა, დაუძახა ერთს მათგანს და ჰქონდა, საზრდო ხომ აღარა დარჩენილა მგზავრობიდანაო. აღმოჩნდა, რომ კაცებ ბევრი დარჩენილია: ჩირები, ჩამირი, გამხმარი ჰურე და ყველა, რომელიც მოლოცნებს ეთავაზებინათ იმითთვის, და რომ აბელს უკვე ეძახებინა დღევანდის დეზახარე თეღლე და ხილო-კი ხეალისის შეენახათ, რადგან დღეს არაბის პირველი დღე იყო. თეღლეს დამშვიდდა, რომ მშურე არა-კინ მოკვდებოდა, უბანა ზანგებს,

უნდა აღედგინა ტვილის ცენტრის ზონის გზის გუნდ-წინაშე კრებულ ზეინებულ გზის გუნდის წინაშე სიარული ახალი წესი დადგინა, სახელმძღვანელო და პარალელურად უსახლო საზოგადოების გაგნებები დღის 7 საათზე უნდა გათავისუფლებული იქნას 11/1 საათზე იმართოს, ხოლო ავტოლო სტრუქტურა—დღის 6 1/2 საათზე, საღამოს 11 საათზე. კომისიები დადგინდა: იარის გზის გუნდზე 8 გუნდმა, მუშაობის დადგინდა გრენის მოედანზე—20, გრენის მოედანიდან გრენზე—9 და მუშაობის დადგინდა სადგურზე—3-მა.

ავტობუსში ამ ბოლის დღის ხელახლად დაიწყო გაუქმების დღის 11 საათზე. კომისიები დადგინდა: იარის გზის გუნდზე 8 გუნდმა, მუშაობის დადგინდა გრენის მოედანზე—20, გრენის მოედანიდან გრენზე—9 და მუშაობის დადგინდა სადგურზე—3-მა.

სასანიტარო კომისია ზუბოლოვის ქარხანაში აღმოაჩინა 8 ფული გაუქმებული და ვეგისი თარი, რომელიც სურვილი აქვს ეგუროვოს. კომისიამ ეს თარი გააქურდა. გარდა ამისა, კომისიამ სურვილი აქვს ეგუროვოს 8 ფული საკედი თვისებში ხიზილია უპირადად. ხიზილია კომისიის სანიტაროების გაუხანა ვანაპიანოვს.

2 აპრილს ჩამოვიდა ტვილისში კორნის დანაშაულის დანი, რომელიც 6 აპრილს დაიწყო წარმადეობის გამართვის სახელმძღვანელო თვარში. პირველად თამაშებზე გაიგოს კომისიის „გრეზონის“.

ტვილისის პოლიციის ტერიტორიაში აღმოაჩინა 6 წ. სხივადევი, რომელიც სადღეობად 60 მან. შეაწერა ვერაზე და მის თავსაღვრის.

**საქართველოს საბჭოთაო კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტი**

(წერილი ქუთაისიდან)  
29 და 30 მარტი  
დღეს აქტიურად საბჭოთაო კრებულს საზოგადოების კრება დაიწყო. საღამოს 8 1/2 საათზე. ბანკის დარბაზში ხალხით ისე გაიტენა, რომ სურთქვა ძველები. საბჭოს თავ-

გაყოლოდნენ, და წავიდა მტრისაგან აობრებულ არე-მარის დასათვალისწინებლად.

რაც უფრო სახლს ჰქონდადობდნენ, იქაურისაგან აობრება ნაკლებად ეტყობოდა. გაიარეს ეზოები, გვიანხი და წაწილი პატარა ბაღისა, დინახის ამწვანებული ველი და იქ მოვარეც კვარი.

ეს იყო პირველი ცხოველი, რომელიც ჰხანს აობრებულს არე მარტზე და ძალიან ესიამოვნათ. იმათმა სინაბულის გრამატიკა სტავროშვინი, 3, გაიქცა და იქვე ხეში ჩაეშვა, სადაც ჩამყნენ ყველანი. იქ წინად მშვენიერი ხეივანი იყო, ხელს იგი შეგნებელი არსებობდა და მის ქვეშ შეგნება თავი ცხვარზე. მიუხედავად იმ ადგილის და ნახეს იქ მრავალი შინაური ხორციელი, ქათამები, ფარშევანები, ხონხები და მასთან ცხვარი იარის პატარა ბატონი.

თეთრმა ქათამმა დინახა თუ არა თავისი მგავსი არსებანი, მაშინვე მხრებდად ჩამოაფრინდა და შეუერთდა დანარჩენს ფრინველებს. მას შემდეგ ქათამი მხოლოდ დღეში ერთხელ მიდიოდა ხოლმე ჩამდენსამე საათს კოშკში და ისევ იქ ბრუნდებოდა.

მეორე დღეს თვლემ იზოგნა თავისი ლოგინის ქვეშ კვერცხი. თვლემ მაშინვე შეინახა ცალკე, რომ ბევრი კვერცხი მოგვარდებოდა ადღეისათვის ყველას პირის გასახსნა-

მელომარემ ბ-ნმა დ. ნ. ბაქრაძემ გამოაცხადა, რომ კანონიერი რიცხვი წევრთა შეგრობაში, ამიტომ კრების ვიწყოება და ვიზიტი კრების თავმჯდომარე ამირიჩიოთა. კრების დღემდე უმჯავრობით თავმჯდომარე დასახლდა იგივე ბ-ნი ბაქრაძე, ხოლო ნაწილ ექველმა თ. მ. ფლავამ და ბ-ნ კალისტ. ჩიკაძემ უარი განაცხადეს და სთქვეს, რომ ვინაიდან სარევიზიო კომისიის ორს წევრს ბანკის გამგეობის მოქმედებაში რაღაც შეცდომები უპოვიათ და ეს შეცდომები სხვათა შორის საბჭოს თავმჯდომარის მოქმედებასაც შეეხება, უნებართვად მიგვიჩინა თქვენი ხელშეწყობა. საზოგადოება თვალშეშალდა ბაქრაძეს ასახლებულა: „სხვა თავმჯდომარე არ გვინდა, ბაქრაძე იყოს!“

დ. ნ. ბაქრაძე თუ კანდიდატი არის ვინმე, დასახლებული, მაშინ ვალდებული ვიქნები ყუთი დავდე.

კანდიდატი არავინ დასახლება. თავმჯდომარედ დარჩა დ. ნ. ბაქრაძე, რომელიც სხვათა საზოგადოება წესიერად განხილვა საქმეებისა, რათა ყველას ჰქონდეს ნება თავისუფლად ლაპარაკისა და საქმის მდგომარეობის გაგებისა. შემდეგ წაითხოვეთ კენჭი საბჭოს მოხსენება ბანკის წარმომადგენლისა და მდგომარეობის შესახებ.

„საბჭოში, სთქვა მან, წელს, თორმეტის სხილმის მიგვირდა, როგორც ეს აქამდის იყო, თვრამეტე სხილმა მოახდინა, საქმის მდგომარეობას დაწვრილებით გაეცნო და ნახა, რომ საქმეთა წარმოება და ყველა ანგარიში წესიერად და სინდისიანად შეუსრულდება ბანკის გამგეობის.“ ანგარიშიდან სჩანს, რომ საანგარიშო 1897 წელს ბანკს ჰქონდა 1,119 წევრი და წმინდა მოცულება დარჩენია 24,938 მან. 42 კ, საიდანაც 2493 მან. და 81 კპ.

ღებულად. ძალიან ძნელი იყო თვლესათვის ამ შევიწროებაში გაგრძობაში ყოფნა: ყველა შედიდებდა გეგმობდა, ბევრი რამ აკლდათ სახლში და არსაიღებენ-კი შემოსავალი არა იყო-რა.

აბელი მხოლოდ მერვე დღეს დაბრუნდა, რადგან მასობელი სოფელი თლათ განადგურებული ყოფილიყო და ძალიან შორს დასკირებოდა წასვლა. აბელს გუთანი, ხარები, საფხულ პური და სხვა მრავალი რამ ეყრდნობდა და ფული-კი ძალიან ცოტა ჰქონდა, რადგან ყველაფერი ძვირად ყოფილიყო, ფარსევანები, ტაბრეგანსა და ძვირფასი რეზუს-კი, რომლებიც თვლემ გასასყიდად გაატანა, არავინ ჰყიდულობდა და ამისათვის აბელი იძულებული გახდა მარტო ძალიან იაფად გაეყიდა. ყველაფერი ნელ-ნელა ჰყიდეს, რაც-კი გაიყიდებოდა, მაგრამ რას გახდებოდა, ყველას ტანთ-საცმელი შემოაკლდა, ზოგს თეთრული არ ეცვა, ზოგს ტანთ-საცმელი და ზოგს ფეხთ-საცმელი. იქ მყოფნი უშეამოვლონი იყვნენ, გაბრუნდნენ იზოგნა-გეგმის მიუხედავად და დარიგებით მოსვენებას არ აძლევდა თვლემს, მხოლოდ აბელი იყო რუმად და ხარკით მუშაობდა. მაგრამ მოსავლი ჯერ შორს იყო. მიუხედავად იმისა რომ ტყეში მიმქონდათ სინდრტი და სხვა გარეუ-

ღადილი სატენიო და სახელოსნო საფილის გასაგეგმავლად, 2507 მან. 31 კპ. სათადარიგო თანხისთვის, ხოლო, როგორც წერილობით ხარჯების გამოკლებით, დღემდე ბანკის დანახვა 18,644 მან. 01 კპ. თითოეულ 100 მანეთის საწევრო შეტანულზე მოიღოს 11 მან. და პრემია 4 მან. 15 კპ.

შემდეგ წაითხეს სარევიზიო კომისიის ორს წევრის ბანტი დღემდე ჩიკაძის და ი. მურადიას განხევა-გეგმვის აზრი, რომელიც შეიცავს რამდენიმე შენიშვნას გამგეობის მოქმედების შესახებ: 1) იმათის აზრით, დასაბრუნებელ ხარჯს 18 ათას მანეთის ანგარიშიდან საბჭოში, რომ ბანკს დანარჩენის სამი ათასი მანეთით, და თხოვლობდნენ, რომ ეს ჯამი მოგებდნენ ესევე გამოირიცხოს; 2) საქართველო დაუყოვნებლივ განადგურდეს ვადას ვადაცლებული დაგირავებული ნივთები, რომ ფსი არ დაეკარგოს; 3) წესდებულ წინააღმდეგობა და შეიძლება სახარბილოც იყოს მომავალში ის გარემოება, რომ ბანკი იგირავებს შევქმენს ყვირილი ბაქრაძედ, ცეცხლისგან დანაშაულები საზოგადოების რუსეთის პოლისს და ნახშირ-ტყეზულის საზოგადოების აქციებისა; 4) ბანკს მიუცა „ქუთაისის მებაგრე-შეშეთა და საფეიქო ამხანაგობისთვის“ გირაოს ჩამართვით 18,000 მან. და ამდენის ფულის მოცება ბანკს არ უნდა გაეგებინა.

ყველა ჩამოვლილი მუხლების გამო საფუძვლიანი პასუხი მისცა ბ-ნმა თავმჯდომარე ბანკისამ. „დასაბრუნებელ ხარჯს ბანკი უეჭველად დაბრუნდეს, ამ შხრი ბანკს არავითარი შიში არა ჰქონია და არც ესლა აქვს: დაარსებიდან ბანკს 243,000 მან. ამგვარი ხარჯი მოგებინა და აქედან 225,000 მან. დატურუნებია, ცხადია, დანარჩენსაც

რწმუნებულმა შეიტყობა ასეთი ძვირფასი თვლების გაყიდვა, მაშინვე შეისყიდა ერთ მილიონ ოქროს შიშის საჩუქრად. — მე მხოლოდ მაშინ მოვიციდი ამ თვლებს, თუ რომ, ამ ფულს გარდა, მომცემ იხეთს ცხენს, რომ ერის დღეს ითხის დღის საიარული მანძილი გაიაროს, უთარა აქვდნენ.

სპარსელმა დაუთმო აბელს თავისი საკუთარი, არაბული ჯიშის ცხენი და იმ დღესვე, ე. ი. შაბათს, აბელი დაბრუნდა სასე მფარაშით, სხვა-დასხვა სანთავით, ოქრო-სავერდითა და სადალდომოდ ყველა-ვერის ნაყიდ ძვირფასების ტანთსაცმელებით.

მაღე მთავრად აიგო უწინდელზე მშვენიერი სასახლე. რამდენსამე წლის შემდეგ იგი შეიმოსა აუარბე-ლის ბაღ-ვენახებით და სანთავსავე მინდვრებით, რომელზეც საამუ-რადი ბიზინსი უნდა ყანა. — მოხუცის მოურავის მიგვირდა, რომელიც ბრძოლაში გარდაცვლილი, მურავად აბელი დაყენა თვლემს. დაბრუნებულმა გლეხებმა თვლესაგან მიიღეს ყოველივე საქართველოს დანერგული და აობრებულ სახლობლის აღსადგენად. როდესაც ძველის ნანგრევებისაგან არჩვენდნენ ახლის ეკლესიის ასაშენებლად, მაშინ შეთხვევით იზოგნეს საფლავის ქვა თავადისა (თვლემს მამისა), ზედ აღბეჭდილი იყო სახელი და გარდაცვალების დღე თავადისა.

დაბრუნდა, ამხანაგობას საანგარიშო წლის დამლევს ემართა ცნებუთასის მანეთამდის, ხოლო ამის გირაოდ ჰქონდა წარადგენილი 17,000 მანეთის საკრედიტი. თ. პ. ა. თუმანიშვილმა სიტყვა მითით დათავა, რომ სთქვა: „კრედიტი და დაკვირვება გამგეობის მოქმედებისა, როგორც ყოველის საქმისა, საჭიროც არის და სასარგებლოც, მაგრამ ამ კრედიტის მტკიცე და შეურყეველი საფუძვლი უნდა ჰქონდეს, იგი დამკვირვებლობაზე უნდა იყოს ნაამყურებელი და არა შეთხვევითი, ხოლო ყვირილი და შიშის ზარის დაცემა: „არაქა, ვიღუბებით, უშველით ბანკისა!“ ვერაფერი სასახურია ვერც ბანკისა და ვერც საზოგადოებისა.“

გათავა თუ არა თ. თუმანიშვილმა სიტყვა, უკანა წყებიდან გაცხარებული წამოვიდა თავმჯდომარისაკენ და სიტყვის თქმის ნება ითხოვა ბ-ნმა კალ. ჩიკაძემ. ილახარაკ თითქმის ნახევარი საათი; მისის ლაპარაკის დედა აზრი ის იყო, რომ დამტკიცებინა საზოგადოებისთვის ყველა ზემოდ ჩამოთვლილი მოქმედება ბანკის გამგეობის საშუალებით ბანკისათვის და უსჯავბისი კენჭა გამგეობამ თავი დაანებოს, რომ ბანკს ზარალი არა ჰხანოს, საშუამდგომარეობაში არ ჩახარდეს და მტკიცედ დაიცვას წესდების ყველა მუხლი. შემდეგ ვიკაც კრებიდან.

თ. გ. ბ. ლორთქიფანიძემ აუხსნა რა საზოგადოების ბანკის დანაშაულებმა და მიგვირდა, ბ-ნ კალ. ჩიკაძის პასუხად სთქვა: „ჩვენ რომ ბ-ნ კალ. ჩიკაძის რჩევა მივიღოთ და იმით ვიხელოვანდებით, გამოვი, რომ დამიანი ზღვით არსათ არ უნდა წავიდეს, თორემ შეიძლება ზღვა აიღვდეს, გემი დაიღუბოს და ადამიანი დაიჩრის; არც სახლ-კარი უნდა აიშენოს, თორემ შეიძლება ქვეყანას სოლომისა და გომორის

წარწერიდან აღმოჩნდა, რომ მოხუცი მთავრი გარდაცვლილიყო მშვიდი და მტრის შემოსევამდის, და დაე-საფლავებინათ ეკლესიაში თვლემს წასდლის ერთის კვირის შემდეგ. ძველი ეკლესიის საკურთხეველში იზოგნეს გახსენებული გვამი მოღვრისა, შემოსილი საეკლესიო სამოსელი და ყველ-გამოქრული, იგი ღვთის მსახურების დროს მოკლათ მტრებს და როგორც ეკითხება და მამაცმა მხედრმა, სისხლით აღებუდა ერთხელ მსახურებად ღვთისა და საშუამდგომლო. დღის მოწვევებით და პატრიისკებით დაკარბაღეს გვამი წმ. მოღვრისა ახლად აგებულ ტაძრის საკურთხეველში.

ამის შემდეგ მეორე დღეს ყველას გასაკვირებლად მოვიდა საიდგანლაც ოსკარი. ოსკარი უშუალოდ თვლემს: როგორ გამგზავრებულიყო თავადის სიკვდილის შემდეგ იქით, საითაც თვლემ ჰქოგზავროდა. ვერ დაგე-წივით, ტყვედ დამიქირეს ვახში მტრებმა და გამოგვარეს. მას შემდეგ ყველანი ბედნიერად და მშვიდად სცხოვრობდნენ. თვლემ მალე გათხოვდა ერთს მშამბულზე და იმ დღიდან იმათი ხე-ლი უხვად არიგებდა მარწყალებს გაკვირებულთა და ქვრივ-მხარბა დასახმარებლად და სანთავსად, რითაც-კი შეეძლო.

აღ. სოლოლაშვილი

უბედურება დატყვევ. ე. ი. ვასკ... დს მიწა და ყველანი შუა ჩავიღუპ...

შემდეგ კრება დაამტკიცა წარ... სულის წლის ანგარიში და მომავ...

კრება დასრულდა დამის 11 სა...

მინისტრ ალღაბა

(რუსულად)

მედიდარს და ლამაზ სოფელი ი... მხიარობის რაღაც ხელ დღეო...

სოფელ ლ. ეკლესია აგებულია... მდინარის ერთ ნაპირას, ხოლო მე...

კიდევ მოძრაობს და ამით ამტკიცებს... რომ იმითა პატარანი ჯერ ისევ ც...

— ძალიან კარგი, ჩემო სიცოცხ... ხლები, მაგრამ შენ ვინ გიკიდებს...

— თუკი არ ესიათავე ქმრის მარტო... დტკობს და ეკლესიაში წასვლა...

— ეკლესია პარწინადა... მხიარობს... ცისკრის ლოცვა...

გვიღიარ... ყველასავე დაიწყე... ულ, უსაბურველი, გამოუსადეგარი...

და ავადმყოფი ჩავიქრე... მაგაო... ნდა თავის წარსული და გაუხმარ...

— ეგ, სიცოცხლე სიცოცხლე... — ჰერში კი ისევ ზარების ხმა...

— ეგ, სიცოცხლე სიცოცხლე... — ჰერში კი ისევ ზარების ხმა...

— ჰერში კი ისევ ზარების ხმა... გრძელდება... წირვა გათავისუფლო...

— ჰერში კი ისევ ზარების ხმა... გრძელდება... წირვა გათავისუფლო...

ღება სავიგელოს სუნს; მიზ სდგას... შუა ეკლესიაში თავისი ძვირფასი...

— ეგ, სიცოცხლე სიცოცხლე... — ჰერში კი ისევ ზარების ხმა...

— ეგ, სიცოცხლე სიცოცხლე... — ჰერში კი ისევ ზარების ხმა...

— ეგ, სიცოცხლე სიცოცხლე... — ჰერში კი ისევ ზარების ხმა...

— ეგ, სიცოცხლე სიცოცხლე... — ჰერში კი ისევ ზარების ხმა...

დებემა

(რუსეთის დემოკრატიული რევოლუციის)

სულა. პირველ აპრილს ავსტრიის... ჯარმა და ავსტრიის ცხადრამ კრიტ...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

ნი აღარ არის, — მოხსენება ურჩევს... პალატის დადგინების შემდეგ: კუბის...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...

პარიში. მინისტროსა საბჭოს პარ... ტომ აუწყ, რომ ჩინეთის საფრანგე...